

Statistika invalidních penzí v roce 2013 a v lednu 2014

Z dat ČSSZ vypracoval Zdeněk Pernes – předseda RS ČR

Počet příjemců invalidních penzí sólo dosahoval k 31.12. loňského roku **421 262** osob. **Meziročně jde o pokles 10 128 osob.** Z toho invalidní penze třetího stupně pobíralo 197 946 osob, druhého stupně 64 545 osob a prvního stupně 158 771 osob. Invalidní penze pobíralo 223 738 mužů a 197 524 žen. Průměrná výše invalidní penze u třetího stupně invalidity činila 10 245 Kč. Z toho u mužů 10 676 Kč a u žen 9 730 Kč. U druhého stupně invalidity dosahovala průměrná penze 6 675 Kč. Z toho u mužů 6 961 Kč a u žen 6 338 Kč. A prvního stupně invalidity 5 989 Kč. Z toho u mužů 6 305 Kč a u žen 5 659 Kč. Invalidní penze kombinované (invalidní + vdovská nebo vdovecká) pobíralo 2 572 mužů a 9 580 žen. Ve třetím stupni invalidity pobíralo penze kombinované 8 538 osob, ve druhém stupni invalidity 1 071 osob a v prvním stupni invalidity 2 543 osob. Průměrná výše kombinované penze činila u třetího stupně invalidity 13 549 Kč u mužů, u žen 12 212 Kč. U druhého stupně invalidity dosahovala průměrná výše kombinované penze 9 223 Kč u mužů a 9 106 Kč u žen. A u prvního stupně invalidity 8 765 Kč u mužů a 8 748 Kč u žen. S ohledem na 1,4 procentní růst spotřebitelských cen tak došlo k poklesu **reálné kupní síly průměrné invalidní penze sólo o 0,4 procentního bodu u třetího stupně invalidity, o 2,0 bodu u druhého stupně invalidity a o 1,9 procentního bodu u prvního stupně invalidity!**

K 1. lednu 2014 byly invalidní penze valorizovány již podruhé pouze na třetinové úrovni, tj. základní výměra +10 Kč a procentní výměra o 0,4 %, což v příjmové struktuře invalidních penzí způsobilo následné změny:

Invalidní důchod třetího stupně (stav k 31. lednu 2013 a 2014)

Výše důchodu v Kč		Počet		Index 214/213	% z celkového počtu
Od	do	2013	2014		
	do 2 999	283	283	100,00	0,14
3 000	3 999	2 090	2 317	104,66	1,17
4 000	4 999	1 558	1 633	104,81	0,83
5 000	5 999	2 173	2 233	102,76	1,13
6 000	6 999	2 489	2 447	0,98	1,24
7 000	7 999	7 836	6 901	0,88	3,50
8 000	8 999	35 209	33 572	0,95	17,01
9 000	9 999	52 515	50 640	0,96	25,66
10 000	10 999	30 216	28 052	0,93	14,22
11 000	11 999	27 864	26 199	0,94	13,28
12 000	12 999	21 672	20 966	0,97	10,63
13 000	13 999	13 414	13 195	0,98	6,89
14 000	14 999	5 739	5 861	102,13	2,97
15 000	15 999	1 097	1 321	120,42	0,53
16 000	16 999	629	662	105,25	0,34
17 000	17 999	448	439	0,98	0,22
18 000	a více	582	602	103,44	0,31
Celkem:		205 814	197 323	95,87	

Počet příjemců invalidních penzí sólo třetího stupně invalidity dosahoval ke konci ledna letošního roku **197 323, tj. meziroční pokles o 8 491. Sestupný trend nadále pokračuje již pátým rokem, v lednu 2010, tj. první rok zavedení invalidity tří stupňů dosahoval počet příjemců invalidních penzí třetího stupně 249 068. Tedy o 51 745, tj. o 26,2 procentních bodů, více.** Průměrná penze meziročně vzrostla z 10 270 Kč na 10 285 Kč, tj. o 15 Kč! Vlivem třetinové valorizace došlo také ke změnám ve struktuře penzí, kde meziročně vzrostl počet příjemců v nižších příjmových hladinách a ve středních příjmových skupinách došlo ke stagnaci. Nejnižší penze, tj. do 8 000 Kč, pobírá 15 814 osob (8 %), střední penze, tj. od 8 000 Kč do 13 000 Kč, pobírá 159 429 osob (81 %) a nejvyšší penze, tj. nad 13 000 Kč, pobírá 22 080 (11%). **Penze oscilující okolo životního minima (3 410 Kč) pobírá 1 582 osob, tj. 2x více než loni. Na průměrnou penzi, tj. na 10 285 Kč, nedosahuje 111 194 invalidů, tj. 56,35 % z celkového počtu! Loni na průměrnou penzi nedosahovalo 54,57 % invalidů.**

Invalidní důchod druhého stupně (stav k 31. lednu 2013 a 2014)

Výše důchodu v Kč		Počet		Index 214/213	% z celkového počtu
od	do	2013	2014		
	do 2 999	437	461	105,49	0,71
3 000	3 999	1 956	2 326	118,92	3,59
4 000	4 999	1 770	1 917	108,31	2,96
5 000	5 999	12 256	13 329	108,75	20,59
6 000	6 999	19 450	20 429	105,03	31,57
7 000	7 999	16 561	17 787	107,40	27,49
8 000	8 999	5 716	6 046	105,77	9,34
9 000	9 999	1 810	1 471	0,81	2,27
10 000	10 999	1 056	715	0,68	1,10
11 000	11 999	425	181	0,43	0,28
12 000	12 999	224	34	0,15	0,05
13 000	13 999	109	8	0,73	
14 000	14 999	34	3	0,09	
15 000	15 999	3	0		
16 000	16 999	0	2		
17 000	17 999	1	3		
18 000	a více	3	0		
Celkem:		61 811	64 712	104,69	

Počet příjemců invalidních penzí druhého stupně dosahoval ke konci ledna 2014 **64 712**, tedy o **2 901 více** než v roce předchozím. Počet invalidních osob v druhém stupni invalidity stoupá každoročně, a to od ledna 2010 o **16 916**. Dynamika růstu se ale snižuje, v lednu 2011 počet osob pobírajících invalidní penzi druhého stupně meziročně vzrostl o 6 827, v lednu 2012 o 2 710 a v lednu 2013 o 4 478 osob. Průměrná penze meziročně poklesla ze 6 808 Kč na 6 700 Kč, tj. o **108 Kč. Nově přiznávané penze jsou tedy nižší než penze přiznávané v předchozím období.** Také tato tendence je prokazatelná již od roku 2010. Meziročně došlo též k výrazným změnám ve struktuře penzí, **kde výrazně vzrostl počet příjemců v nízkých příjmových pásmech!** Největší počet příjemců (80 %) se pohybuje v pásmech od 5 000 Kč do 8 000 Kč. **Na průměrnou penzi, tj. na 6 700 Kč, nedosahuje 33 830 invalidů, tj. 52,28 % z celkového počtu.**

Invalidní důchod prvního stupně (stav k 31. lednu 2013 a 2014)

Výše důchodu v Kč		Počet		Index 214/213	% z celkového počtu
od	do	2013	2014		
	do 2 999	1 302	1 236	0,95	0,77
3 000	3 999	5 838	6 681	114,44	4,20
4 000	4 999	16 250	18 878	116,17	11,87
5 000	5 999	49 853	53 162	106,64	33,44
6 000	6 999	49 839	47 472	0,95	29,86
7 000	7 999	27 663	25 462	0,92	16,02
8 000	8 999	5 040	4 756	0,94	2,99
9 000	9 999	1 451	1 210	0,83	0,76
10 000	10 999	261	86	0,33	0,05
11 000	11 999	143	22	0,15	0,01
12 000	12 999	87	11	0,13	
13 000	13 999	65	4		
14 000	14 999	17	3		
15 000	15 999	3	1		
16 000	16 999	0	0		
17 000	17 999	0	0		
18 000	a více	0	0		
Celkem:		157 812	158 984	100,74	

Počet příjemců invalidních penzí prvního stupně dosahoval ke konci ledna letošního roku **158 984**, tj. o **1 172** více než v roce předchozím. **Oproti lednu 2010 ale došlo k poklesu, a to o 3 748 osob.** Průměrná penze **meziročně poklesla ze 6 106 Kč na 6 007 Kč, tj. o 99 Kč.** Obdobně jako u druhého stupně invalidity, také zde **jsou nově přiznávány penze nižší než penze přiznané v předchozím období.** Stejně jako u předchozích stupňů invalidity také u stupně prvního došlo v roce 2014 k výrazným změnám ve struktuře penzí, oproti roku předchozímu **výrazně vzrostl počet příjemců v nízkých příjmových pásmech.** Největší počet příjemců 126 096 (79 %) se pohybuje v pásmech od 5 000 Kč do 8 000 Kč. **Na průměrnou penzi, tj. na 6 007 Kč, nedosahuje 90 397 invalidů, tj. 56,86 % z celkového počtu**

Závěrem:

Celkový počet příjemců všech tří stupňů invalidních penzí dosahoval ke konci ledna letošního roku **421 019 což je o 4 418 (1,04) méně než před rokem a o 38 577 (8,4 %) méně než ke konci ledna transformačního roku 2010.** Největší pokles oproti začátku transformace nastal u finančně nejnákladnějších penzí, tj. invalidních penzí třetího stupně invalidity, a to o **51 745 osob.** U druhého stupně naopak došlo k nárůstu o 16 916 osob a u prvního stupně invalidity k poklesu o 3 748 osob. Při poklesu penzí starobních (viz statistiku starobních penzí za rok 2013 a leden 2014), stát na starobních a invalidních důchodech tedy šetří velmi. Penze oscilující okolo životního minima pobírá **8 861 invalidů, tj. o 965 (o 12,22 %) více než loni!** Naopak nejvyšší penze, tj. nad 18 000 Kč, pobírá **602 invalidů, tj. o 20 více než loni.**

V Praze dne 19. června 2014

Z dat ČSSZ vypracoval Zdeněk Pernes – předseda RS ČR